

ԾԱԶԻԿ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՁԱԲԱԹԵՐԹ
ՏՂՈՅ ԲԱԺԻՆԸ

Ի. ՏԱՐԻ

Բ. ՇՐՋԱՆ, Թ/ւ 45—46

Տրդ. ՊՐԱԿԻՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է

Դամոն (Անճիպ Առակ)	ՎԱՀԱՆ ՎՐ. ՊՐՏԻԶԱԿՅ
Հովերոս	ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ
Քեռորդիա՝ Արային	ՀԵՐԱՆՈՅՇ ԱՐՇԱԿԵԱՆ
Երկու Ընկերներ (Երական Պատմություն)	ՅՐ. ՄԿՐՏԻԶԵԱՆ
Կոյր Տղեկը	Կ. ԼՕՔՄԱՏԵԱՆ
Հրեական Ըլլալ Կուգեմ (Մանկ. Երգ)	ՊՐԱՆՏԻՆԻ
Արծիւի Գլուխով Հնդիկներ (պատկերով)	
Գեւ Սովորութիւն (Շատ Պզտիկներուն Համար)	
Բարի եւ Չար Ընկերը (Երկու Նմանութիւններ)	

— Հանելուկ եւ Հաշտական Հարցում
[Առաւօտ՝ Պատկեր

Գ/ն 20 փարս

Ցպագրութիւն ԾԱԶԻԿ, Կալաթա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 50 զրուշ. Վեցամսեայ 25 զրուշ :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 զրուշ :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 զրուշ :

ԳԱԽԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 54 զրուշ. Վեցամսեայ 27 զրուշ :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 զրուշ :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 զրուշ :

ԱՐՏԱՍՍՀԱՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 12 ֆրանք :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 7 ֆրանք :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 18 ֆրանք :

ԲԱՅԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ

Բաժնեգրիները կարելի է գրկել Օսմ. մանտարութով, փոխ՝ գրով,
եւ կամ զրոշմաթուղթով (20 հատը 20 զրուշի հաշուով) :

Մանուցման, բաժանորդագրութեան եւ թերթին վերաբերող
ամէն կարգի գործառնութեանց համար ղիմել մի՛ միայն՝

{زأغيك غزته سی}

در عیاده غلطه قورشونلی خاندہ نومرو ۷

«ԾԱՂԻԿ» ՀԱՆԴԷՍ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Դուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԴԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

REVUE "DZAGHIK,"

Constantinople, Galata, Kourchoum Han, N° 7.

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՂԶԿԱՆՑ ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԴՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՈԹԻՒԷ ԵՒ ՅԵՐԵԿԱՆՑ

Կ. Պոլիս, Դասըզիւղ, Մ'հոհիւրսար ճառսկսի

7րդ Տարեշրջան

Ազգային եւ օտար ընտրեալ ուսուցչական խումբի մը կողմէ
բաց ի տոհմային ուսմանց եւ գիտութեանց տարերքէն, հիմ-
նական կերպով կ'աւանդուին հայերէն, օսմաներէն, ֆրանսերէն,
անգլիերէն եւ գերմաներէն լեզուները՝ հանդերձ խօսելավարժու-
թեամբ : Մասնաւոր խնամքով կ'աւանդուին նաեւ տնարարու-
թիւնը, ձեռագործը, ձեւ ու կարը, դաշնակն ու ջութակը եւ գծա-
գրութիւնը : Վարժարանին յայտադիրը փափագողաց կը զրկուի :
Բանակցութեան համար ղիմել վարժարան, առ Տեսուչն կամ
Տեսչուհին :

ՇԱՂԻԿ

(674) Ի. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 45-46 (ՊՐԱԿ 5)

16 ՔՈՒՆԻՍ 1907

ԱՌԱՒՕՏ. — Պերնուցի աշխատեւ տղիկ մը է որ առտուն կ'անուխ կ'ելլէ և
առ աչիւն զործը կ'ըլլայ արտունանք բանալ և բարձ օդը շնչել :

Արդի մեր միակ առակախօսը եւ Լոյսի սրտօնաւէր Տէր Վահան վարդապետն Պարսիզակցի խոստացած է իր առակներովը պատուել Ծաղիկի պզտիկ ընկերացուները: Տ, Վահան վարդապետ մեզի պիտի տայ զրեքէ իր բոլոր առակները, մասնաւորաբար անխալներ, իսկ հալածմանն ալ նոր բարեփոխումներ կատարելէ ետք: Ահաւասիկ իր առաջին անխալ առակը՝ զոր հաճութեամբ կը իրաւարակենք:]

Դ Ա Մ Ո Ն [ՂԸՁԸԼՃԸԽ]

Ա Ն Տ Ի Պ Ա Ռ Ա Կ

ԱՐՋՈՒԿ աղբարն եան է եկեր
Դամոնին տակ. աչքն է տնկեր
Ծառն ի վեր.
Օրերով կ'սպասէր:

Աղուէտն եկեր, արջին մշտէր,
Ծաղր ու ծանակ խօսք կը նետէր.
«Թէ դամոնին դու պըտուղին սպասես,
«Արջո՛ւկ, քաղցէդ հոգիդ. քէնէ կը հանես,
«Կը սատկիս
«Սիրելիս.

«Զի, դամոն դարնան թէւ ծաղիկ կուտայ,
«Այլ շատ ուշ, աշնան միայն պտուղ կուտայ:
«Դիտուդ ճար, փորիդ դեղ
«Դնա՛ դտիր ուրիշ տեղ»:

ՎԱՀԱՆ ՎՐ. ՊԱՐՏԻԶԱԿՑԻ

Դ Ր Ա Կ Ա Ն Ն Ո Ի Ի Ր

1. Տօքթ. Յակոբ էֆ. Ալեանաքեան, մէկ տարեկան Ծաղիկ նուիրեց իր նախկին կրթարանին՝ Էյուպի Պէդճեան վարժարանին:
2. Կարապետ էֆ. Թորոսեան, մէկ տարեկան Ծաղիկ նուիրեց Մեծ-Նոր-Դիւղլի ազգ. վարժարանին:
3. Խասգիւղի քարոզիչ Գեոր. Տ. Արտաւազդ Վրդ. մէկ տարեկան Ծաղիկ նուիրեց Գալֆեան որբանոցին:

ՕՏԱՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ե.—ՀԵՂԼԷՆ ՀԱՊԵՆԵՐԴՈՒՆԵՐԸ

ՀՈՄԵՐՈՍԷՆ ԱՌԱՋ ԺՈՂՈՎՐԴՊԵՏԻՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ա ՅԴ երգիչները, ինչպէս ըսինք, ժամանակակից կամ անցեալ դէպքերու վրայ երգեր կը յօրինէին, իշխանական ապարանքներու մէջ կանոնաւորապէս կը նուագէին ձայնով, կամ միեւնոյն ատեն գործիքի վրայ, յաջողութեամբ վերջացած արչաւանքի մը փառքերը կը գովաբանէին, կամ անյաջողութեան յանգած կռիւի մը պատասխանատուութիւնը չար Բախտին կը վերագրէին, իշխանական հարսանիքներու և խրախճանութեանց զրուատիքը կը յօրինէին: Մեծ յարգ ու պատիւ ալ կը վայելէին ասոնք, որոնք կը կոչուէին Հագնեւոգու (Այեւ), իրենց ձեռքը գտնուած հագնի (ֆաւֆ) գաւազաններուն պատճառաւ: Հանդիսաւոր օրեր, հացկերոյթէն վերջ, իշխաններուն կամ աւագանիին տուններուն մէջ, այեւք կ'առնէր կիթառը, և տանիքը բռնող մեծ սիւներէն մէկուն կռթնած՝ անոնց պարապոյ ժամերը կը քաղցրացնէր, պատմելով անոնց կամ հին վէպեր, կամ վերջին կռիւն՝ որուն մասնակցած էին, և կամ իրենց վերջին նաւարկութեան արկածները: Այս կռիւները ու այս արկածները սերունդէ սերունդ կը ցատուարացնէին հնօրեայ զրոյցներու գանձը: Յոյները այդ զրոյցները կ'անուանէին միւթոս, դիցավէպ, աստուածավէպ: Այդ բառէն է որ կը ծագի միթօլոգիան, Դիցաբանութիւնը, Հելլենական վառ երեւակայութիւնը հետզհետէ բարդեց այդ վէպերը կամ ժողովրդային պատմութեանքները, որոնք սկսան թուչտի մարդոց շրթունքներուն վրայ: Նոյն հագնեւոգուներն էին որ անմահացուցին յունական պատմութեան անգիր շրջանին դէպքերը, դիւցային կռիւները, կիսաստուած կամ դիւցազն կոչուած Հելլեններուն կեանքը, Այեւներուն երկերը ի սկզբան պարզ և կարճ զրուագներ էին, բայց նախնական նիւթը խոշորցնելու բնազդով կամաց կամաց հագնեւոգուներուն սովորեցուց երկար պատմութեանքներուն հրապոյրը. այնպէս որ երգուած դէպքերուն բոլոր մասերը յատկապէս շղթայուեցան իրարու հետ, դիտուած կամ փափաքուած կերպով վերջացնելու համար ու է դէպք, աւելցնելով այսպէս մասնակցողներուն պարծանքը և Հելլեններուն փառքը: Սկզբնական փոքրիկ քերթուածները ընդարձակուեցան: Նոր հագնեւոգուներ հիներուն ըրածը ընդլայնեցին, աստուածներու բաժինը աւելցուցին,

պարզ դէպքերուն տուին գերաշխարհային հանգամանք մը, անցեալը պարփակելով աստուածահրաշ մշուշներու մէջ: Ժամանակի ընթացքին մէջ տակաւ առ տակաւ կուտակուած նիւթերէն այսպէս դիւցադներգութիւններ ծնան: Վերջապէս իններորդ դարուն վերջերը (քրիստոնէական թուականէն առաջ) հանճարեղ հագներգութիւնը շարադրեց իշխականը:

Ձ. — ՀՈՄԵՐՈՍ

Այս հագներգութիւնը սովորաբար կը նշանակուի ՀՈՄԵՐՈՍ անունով: Եօթը քաղաքներ ղինքը ծնած ըլլալու փառքը իրարմէ կը յախշտակեն, Զմիւռնիա, Բիոս, Լետոս և տակաւին ուրիշ քաղաքներ: Յունական դպրոցներուն մէջ անոր կենսագրութիւնը մանրամասնօրէն կը պատմուէր. ի ծնէ կոյր, աղքատ, մուրացիկ կը ներկայացուէր ան: Բայց լրականութիւնը ա՛յն է թէ իր անձը բուրովին անձանօթ է մնալի, ինչպէս նաև իր ծննդավայրը: Իրեն վերագրուած գործովն է որ Հոմերոս յատուկ անուն մը ունի իրեն համար. այդ գործն է իր անունով համբաւուած իշխականը, բայց ո՛չ անշուշտ մեր ձեռքը գտնուած իշխականին բոլոր երգերը: Ուրովհետև ա՛յնքան տարիներու մէջ անշուշտ քանիցս վերաքննուեցաւ, ձեռքէ անցուեցաւ և բարեփոխուեցաւ: Տարակոյս չկայ սակայն որ այդ իշխականին ամենամեծ մասը Հոմերոս հագներգութիւն կը վերաբերի թէ՛ նիւթովը և թէ՛ ձեռովը:

Հիները միեւնոյն հեղինակին կը վերագրէին նաև ո՛չ միայն Ողիսականը, այլ ուրիշ քերթուածներ ալ: Այս վերջինները բոլորովին զանց ընելով, այսօր դրեթէ ընդհանրապէս համոզում գոյացուած է որ Ողիսականը իշխականէն բաւական վերջերը շարադրուած է, և ուրիշ քերթողի մը գործն է: Իշխականին ոճին և բարձրութեան հասնելու համար, այդ անձանօթ քերթողը ճիգեր ըրած է, մինչև իսկ իշխականէն ինչ ինչ մասեր Ողիսականին կազմուածքին մէջ ագուցուած են, բայց երկուքին տարբերութիւնը ակնյայտնի է թէ՛ ներշնչումին և թէ՛ պատմուածքի ուժին տեսակէտով: Սակայն ի՛նչ որ ալ ըլլայ, այս երկու մեծ դիւցադներգութիւնները իրենց ծնած ժամանակով շատ մերձաւոր են իրարու, և եթէ երկուքն ալ Հոմերոսէն չեն, երկուքն ալ գոնէ Հոմերական են, և անիրաւութիւն չըլլար զանոնք սովորականին մէջ կոչել «Քերթուածք Հոմերոսի»:

Հոմերոս անուն մըն է, մեծ ու տիեզերական անուն մը, որ կը բովանդակէ Այետներու դասակարգ մը ժամանակի բաւական երկար միջոցի մը մէջ, ամէնքը անանուն մնացած են, և իրենց հանճարեղ պաշտօնակիցը կը տիրապետէ անմահաբար Հելլեն Պատ-

մութեան դիւցազնական կոչուած շրջանին վրայ : Գերման գրական
գալրոցին քննադատներէն ոմանք , իրենց գլուխը ունենալով Վօլֆ ,
մինչև իսկ Հոմերոսի մը գոյութիւնը յիշատած են , անոր անունը
ժողովրդային երգիչի մը հոմանիշ ենթադրելով : Գրական այս
վարդապետութիւնը Վօլֆականութիւն կը կոչուի : Արդէն արեղև-
րահոչակ անուններէն ոմանք ենթադրուած են ականայ ուրացում-
ներու , իրենց իրական կեանքին պատմութեան մութ ու անհաւա-
նական կողմերուն պատճառաւ : Այսօր մինչև իսկ Շէյքսպիրի գո-
յութիւնը ժխտող կամ անոր փառքը ուրիշներու փոխանցող քնն-
նադատական գալրոց մը կայ , մինչ Շէյքսպիր՝ բաղդատմամբ Հո-
մերոսի՝ դեռ մեզի ժամանակակից կրնանք համարիլ :

Ի՞նչ է Իլիականին նիւթը :

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՏՐԵՇՏԱԿ ԸԼԼԱԼ Կ՝ՈՒՋԵՄ

Ինծի կ'ըսեն , «Հրեշտակ մըն ես» ,
Բայց ասկէ չեմ չփանար ես .
Գովեստի ձեւ է ատիկայ ,
Որուն բընաւ տեղը չիկայ :

Թէպէտ պըղտիկ եմ տակաւին ,
Կը փափաքիմ ես սրտովին ,
Այդ անունին սուրբ և աղւոր
Ըլլալ իրօք արժանաւոր :

Քաղցրաբարոյ ըլլալ կ'ուզեմ .
Նաև զըւարթ ու ժրպտաղէմ
Միշտ հընաղանդ ու բարեկիրթ ,
Այնատասէր ու գըթասիրտ :

Այսպէս կ'ըրնամ երկրիս վըրան ,
Հրեշտակներու ըլլալ նման ,
Եւ անկէ ետք՝ երկինքըն ալ
Իրաւցընէ հրեշտակ դառնալ :

ԵՐԿՈՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Պալուստ և Գրիգոր երկու գրացի էին և կը յաճախէին իրենց թաղին վարժարանը: Երկուքն ալ չափազանց աշխատասէր ըլլալով, սիրելի էին իրենց ծնողքին և ուսուցիչներուն:

Անոնք դասարանին մէջ մանաւանդ ուշի ուշով կը հետեւէին իրենց դասերուն, անթերի կը կատարէին իրենց պարտականութիւնները, մէկ խօսքով երկուքն ալ ճշմարիտ դպրոցականներ էին: Բայց, այս երկու ընկերներուն մէջ շատ մեծ տարբերութիւն մը կար:

Գալուստ հակառակ իր ջանասիրութեան տեսակ մը հպարտութիւն ունէր իր վրայ. կ'ատէր արհեստները, պոքանքով կը խօսէր արհեստաւորներու վրայ, չէր ուզեր նոյն իսկ տեսնել արհեստաւորները, թէպէտ իր հայրն ալ ժամագործ արհեստաւոր մըն էր: Գալուստի մէկ հատիկ նպատակն էր վաճառականի գրագիր ըլլալ, հագուել սգուիլ ու մաքուր պտտիլ, հակառակ իր հօր փափաքին, որ արհեստաւոր մը տեսնել կ'ուզէր իր զաւակը:

Ընդհակառակը, Գրիգոր շատ կը սիրէր արհեստը և արհեստաւորները. իր հայրը դարբին էր արդէն: Գրիգոր ի բնէմ եծ փափաք ունէր աստղձագործութեան և կահագործութեան իր զբօսանքի ժամերը տունին մէջ կ'անցընէր Տեգուքաժի գրադելով: Պզտիկ սուսի մը ունէր անիկա, որուն մէջ խնամով զետեղած էր խել մը գործիքներ և շատ ճարտարութեամբ կրնար շինել պզտիկ շրջանակներ, Տփիկներ և ուրիշ առարկաներ:

Թաղին վարժարանէն շրջանաւարտ ելած էին արդէն: Գրիգոր մտաւ աստղձագործ-կահագործի մը քով, իսկ Գալուստ իր փափաքին համեմատ վաճառատուն մը մտաւ՝ ուր առտուընէ մինչև իրիկուն ոտքի վրայ կամ նստած կ'սպասէր իր գործատէրին հրամանին և շատ օրեր գրեթէ պարապ կ'անցընէր վաճառատունին մէջ:

Տարիներ անցան, Գրիգոր պարկեշտ և մանաւանդ յաջողակ արհեստաւոր մը եղած, ինքն իր գլխուն խանութի մը տիրացած էր, և հիմա ինքը աշակերտներ ունէր: Երջանիկ էին Գրիգորի ծնողքը, վասնզի իրենց ծերութեան օրերուն մէջ կը վայելէին իրենց սիրական զաւակին հոգն ու խնամքը: Այո՛, Գրիգոր կը գուրգուրար իր հօրը մօրը վրայ, պաշտելու չափ կը սիրէր և իր արդար վաստակով կը խնամէր զանոնք:

Իսկ Գալուստ, այդ մեծամիտ տղան, արդէն քանի մը վաճառատուններ փոխած էր, միշտ քիչ մը աւելի շաքաթականի համար. բայց ո՛չ միայն շատ քիչ կը վարձատրուէր ան, այլ նոյն իսկ շատ բան կորսնցուցած էր իր առողջութենէն և մանաւանդ տեսակ մը գերի եղած էր իր տիրոջ: Դժբաղդ էին Գալուստի ծնողքը, ցաւելով կը զիտէին իրենց զաւկին վիճակը որ անկարող էր նոյն իսկ ինքզինքը ապրեցնելու և միշտ մտահոգ էին անոր ապագային համար:

— Ի՞նչ պիտի ըլլայ, կ'ըսէր Գալուստին մայրը ցաւած սիրտով, շատ շատ գրագիր մը պիտի ըլլայ և երբէք պիտի չկրնայ ինքն իր գլխուն գործի մը տէր ըլլալ:

Գալուստ շատ ուշ զգաց իր անմտութիւնը, ուղեց դարմանել իր սխալը բայց ժամանակը անցած էր:

Ազնիւ տղաք, մի' արհամարհէք արհեստները, ջանացէք շատ կանուխէն մտնել ձեր փափաքած մէկ արհեստին: Երկաթագործութիւնը, թիթեղագործութիւնը, կօշկակարութիւնը, ատաղձագործութիւնը, կահագործութիւնը ևայլն, կարեւոր արհեստներ են: Այո', զպրոցական չըջաննիդ աւարտելուդ պէս վաղեցէք արհեստաւորի մը քով, և զպրոցին մէջ ձեր բոլորած չըջանին չափ կարճ միջոցի մը մէջ կրնաք ոսկի օղակ մը անցընել ձեր թիւը, որ թշուառութենէ, անօթութենէ պիտի փրկէ ձեզ ձեր ապագայ օրերուն մէջ:

Յ. ՄԿՐՏԻՋԵԱՆ

ԳԷՇ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ

Զարեհ պզտիկ տղայ մըն էր: Շատ տղութներու պէս ան ալ մատներովը քիթը կը խառնէր, հակառակ մայրիկին խրատներուն:

Օր մը Զարեհ նոր ձերմակ հագուստ մը հագած էր: Այնչափ ուրախ էր ո՛ր...: Բայց չէր մոռցած դարձեալ իր աղտոտ սովորութիւնը: Մատներովը միշտ քիթը կը խառնէր: Ահա յանկարծ քիթը արիւնեցաւ մատին բացած վերքերէն և Զարեհի ձերմակ աղուոր զգեստը աղտոտեցաւ, լլըրճեցաւ:

Զարեհ շատ լացաւ բայց օգուտ չունէր։
Նոր հագուստին խերը անիծուած էր։

Ասիկա այնչափ ցաւ պատճառեց իրեն որ,
մէյ մըն ալ մատը քիթը չխոթեց։

Պզտիկներ, դուք ալ եթէ Զարեհի պէս
այդ աղտոտ և տգեղ սովորութիւնը ունիք, մի՛
ընէք, որպէս զի օր մը չի լաք անոր պէս։

ՔԵՌՈՐԴԻՒՍ ԱՐԱՅԻՆ

Եկո՛ւր, Արա՛ս, անուշ հրեշտակ՝ անմոռուկէ աչքերով, թո՛ղ
տուր որ պահ մը գինովնամ քու երկնագեղ մարմինդ թեւեւ
րուս մէջ, թո՛ղ որ համբուրեմ քեզ ու ճռուողիւնիդ երաժշտութեան
նէն մոռնամ ինքզինքս։

Եկո՛ւր հրեշտակ, որուն սիրտին մէջ դեռ պղծութիւնը չէ
կաթած, և որուն ճակատը կոյս է ու և է մտածումէ։ Քու անուշ
ժպիտովդ վանէ մօայլ քօղը ճակտիս և ստիպէ որ ես ալ ծիծաղիմ
քեզի հետ։ Նայուածքդ աչքերուս խորը ընկղմէ ու քու ջինջ
հոգիէդ չիթ մը թող կաթի հոն։

Տակաւին չի պատուած աչքերուդ անգիտութեան կապը որ
աշխարհիս խկութիւնը կը ծածկէ քեզմէ, թոյլ տուր, ո՛վ լուս-
սատու շողը սիրտիս, որ քու հոգիիդ հանդարտութենէն բան մը
անցնի ինծի։ Ու այն ատեն, Արայ, ե՛ս ալ պիտի փրկեմ քեզ այն
խուժերէն որո՛նց պիտի հանդիպիս կեանքի ճամբուն վրայ ու թող
պիտի չի տամ որ երկրային գարշութիւնները մինչև քեզի հասնին։

1904 հոկտ. 27

ՀԵՐԱՆՈՅԵ ԱՐԵԱԿԵԱՆ՝

(*) Հերանոյշ Արշակեան դեռատի օրիորդ մըն էր, որ ասկից
երկու տարի առաջ մեռաւ, դժբաղդ հիւանդութիւնով մը։ Թողած
է շատ մը պղտիկ արծակներ, և ոտանաւորներ, ամէնքն ալ ան-
տիպ, որոնցմէ երբեմն հրատարակութիւններ պիտի ընենք Մաղիկի
մէջ։

Թօսարք Բօլէնի այս տարուան յաջող երջանաւարտներէն Տիար Կա.
րապետ Լօմփանեան խոստացած է աշխատակցիլ մանկանց Ծաղիկի՝
անգլիերէնէ բարգմանութիւններով, որուն առաջին հատումը՝
գրական յուզիչ կտոր մը, կը հրատարակենք այսօր:

ԿՈՅՐ ՏՂԵԿԸ

Սէֆ ինծի ի՞նչ է որ լոյս կը կոչուի,
Ոհ, պէտք չէ որ զայն վայելեմ ես երբեք.
Ի՞նչ են չնորհներն անոնց որ են լուսաչուի
Օհ, ըսէք ինձ, կո՛յր աղեկիս սրտաբեկ:

Սքանչելի բաներէ դուք կը խօսիք,
Կ'ըսէք, արեւ մը կը փայլի լուսաջեր,
Կ'զգամ անոր տաքութիւնը ջերմհիւսիկ
Բայց ի՞նչպէս ան կ'ընէ ցորեկ կամ գիշեր...:

Գիշերներուս, ցորեկներուս հեղինակ
Ե՛ս եմ միայն, երբ ննչեմ կամ զբօսնում,
Թէ կրնայի հսկել արթուն շարունակ
Ինձ համար միշտ օր էր անվերջ, անհատնում:

Հառաչանքով մը խոր յաճախ կը լսեմ,
Թէ կ'ողբաք այս դժբաղդ վիշտս մահահոտ,
Բայց գիտցէք որ համբերութեամբ մը վսեմ,
Կրնամ տոկալ այդ կորուստին անծանօթ:

Թո՛ղ այն բանը զոր չեմ կրնար ունենալ,
Ձի վրդովէ դուարթութիւնը մըտքիս,
Եւ ես քանի երգեմ այսպէս անայլայլ,
— Թէեւ կոյր եմ — բայց երջանիկ կ'զգամ զիս:

Ս. ԲԻՊԵՐ

ՎՐԻՊԱԿ. -- Աղեքս. Փանոսեանի անցած շաբթուան «Երբոր
մեծնամ ես» ոտանաւորին երկրորդ տունին մէջ «Գիշերն ալ պառ-
կիլ»ը պէտք է կարդալ «Գիշերն ուշ պառկիլ»:

ԻՆՁ ՈՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ Է

Գիտնալ, սովորիլ ինչ որ կ'անցնի ուրիշ տեղերու մէջ, ինքզինքն կ'ընել ըսել է: Ասոր համար կը բանանք այս խորագրով էջ մը, որ ա. պահովաբար ամէնէն ճանկաններէն եւ հաճելիներէն պիտի ըլլայ Ծաղիկի պզտիկ ընթերցողներուն համար. քանի որ հոն պիտի տեսնեն աշխարհի չորս կողմը գոյութիւն ունեցող տարօրինակ եւ հետաքրքրաւոր պարագաներ:

ԱՐԾԻԻԻ ԳԼՈՒԽՈՎ ՀՆԴԻԿՆԵՐ

Ամէն ազգ, մանաւանդ կիսակիրթ ժողովուրդներ իրենց յատուկ պարեր ունին: Այս պարերը խիստ հետաքրքրական են եւ յաճախ հին ժամանակներու սովորութիւններու մնացորդներն են:

Հնդկաստանի մէջ, Թէսլէն լիճին եւ Աթլէն լիճին միջեւ գլխաւորապէս երկիրը բնակող հնդիկները շատ այլազան եւ այլանշակ պարեր ունին:

Հոս կը տեսնէք վեց երգիչներ, որոնք այդ ցեղին մէջ ամէնէն հռչակաւորներն են: Ուրիշ գործ չեն ընեն, հանդիստ մը կը նստին, եւ հանդէսներու կը ստրասեն որ պարեն:

Այն երեքը որոնք ծածկուած են նախշուն վրանոցներով, կը կոչուին համաւոյն կամ կախարհ. իսկ ասոնց միւս երեք ընկերները միայն կը պարեն: Սակայն ամէնքն ալ իրենց դուլը կը ծածկեն զիմակներով, որոնք, գէշ աղէկ, ունին արծիւի գլուխի ձևեր:

Այս ցեղը կ'ըսէ թէ ինք այդ գիշատիչ թռչունն առաջ եկած է, այսինքն իրենց նախահայրը եղած է արծիւը:

Իրենց խաղորդատուները կը բացուին և կը դոցուին ներսէն անցուած պղտիկ չուաններով. աչքերնին շինուած է կարմիր ապակիով: Իրենց ծածկոցներուն տակէն, պարողները հագած են հին տաքատներ և ոտքերնին անցուցած են եղջերուի կաշիէ մուճակներ:

Այս արծիւի գլուխով հնդիկներուն հետաքրքրական պարը կը կոչուի քօթլաֆ:

ԶԱՐ ԸՆԿԵՐԸ

Դիողինէս փիլիսոփան պատանիի մը հանդիպեցաւ որ կը պատէր իր սրիկայ ու անառակ մէկ ընկերին հետ:

Պատանին կասկարմիր կտրեցաւ տեսներով որ այդ իմաստունը զինքը տեսած էր գէշ ընկերի մը հետ:

Դիողինէս, իրեն կանչելով պատանին, ըսաւ.— «Ապրիս զաւակս. կ'ուզեմ որ ամէն ատեն քու վրադ տեսնեմ ամօթղածութեան այս նշանը: Կարմրութիւնը Առաքինութեան սիրելի գոյնն է»:

ԲԱՐԻ ԸՆԿԵՐԸ

Պարսիկ բանաստեղծ Սատի հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ լաւ ընկերներէ մարդոց կրած ազդեցութիւնը.—

Դաշտը կը պատէի երբ ոտքիս տակ կէս չորցած տերեւ մը տեսայ: Այս տերեւը անուշ հոտ մը ունէր: Վեր առի, հաճոյքով հոտուըտացի և ըսի. «Դուն որ այնքան անուշ բոյր ունիս, ըսէ, արդեօք վա՞րդ ես»:

Ծաղիկը պատասխանեց. — «Ո՛չ, ես վարդ չեմ, բայց ատեն մը վարդերու հետ ապրեցայ. ատկից է որ առած եմ իմ անուշ հոտս»:

Մ Տ Ք Ի Զ Ր Օ Ս Ա Ն Ք

ԹԻԻ 5 ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

ա	բ			=34
գ	դ			=34
				=34
				=34
=34	=34	=34	=34	

Այս քառակուսիին մէջ 1էն մինչև 16 թուանշանները այնպէս
մը շարել, որ թէ՛ աջէն ձախ և թէ՛ վերէն վար իւրաքանչիւր
կարգի թիւերուն գումարը ըլլայ 34: Նաև պէտք է 34 թիւը կադ-
մեն քառակուսիին անկիւնի չորս թիւերը. այսինքն ա. բ. գ. դ. ով
նշանակուած տեղին և միւս երեք նոյնօրինակ մասերուն մէջ
դրուած թիւերը երբ իրենք իրենց մէջ գումարուին պէտք է տան
34 արդիւնք:

ԹԻԻ 5 ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Իմ քովս արժէք չունին բնաւ
Ոսկի, արծաթ կամ ադամանդ,
Աշխարհի լոյս կուտամ անբաւ
Բեզի ընկեր եմ մանաւանդ:
Դիրքով պզտիկ, միշտ ձեռքդ եմ,
Բայց իմաստով խիստ շատ մեծ եմ:
Գտա՞ր արդեօք, ըսէ տեսնեմ:

Հաշուական հարցումը և հանելուկը լուծողներէն զատ զատ
հրկու հոգի վիճակով կը ստանան Յական ամիս Ծաղիկ:

Պատասխանները պէտք է գրել կողքին վրայի կտրոնին վրայ:

Թիւ 4 հանելուկի լուծումն է ՀԱԻԿԻԹ: Ճիշդ լուծողներն են. —

Մայր. վարժարանէն. — Տիգրան Թափրդեան, Գեղունի Զաքարեան, Արամ Ալէմեան, Ասողիկ Ն. Պօղոսեան, Եղուարդ Խաչատուրեան, Մառի Գաղաղեան, Մկրտիչ Պիւլպիւլեան, Արաքսի Ս. Պօղոսեան, Հայկ Պարտիզպանեան, Համբարձում Պուչաքճեան, Հերանոյշ Կարապետեան, Լեւոն Բօրտօնճեան, Ակիւլինէ Մարգարեան, Յովհաննէս Պէրպէրեան, Մարտիկ Պաղտասարեան, Լեւոն Եկէնեան, Արտաշէս Պասմաճեան, Մեսրոպ Տ. Յակոբեան, Գրիգոր Մինասեան, Ալիքսան Նալպանտեան, Յարութիւն Թաթարեան, Մուշեղ Բաղեան, Մխիթար Մխիթարեան, Յարութիւն Քալուքճեան, Հայկ Մուրատեան, Արուսեակ Էմէրեան, Յարութիւն Երանոսեան, Արմենակ Տէմիրճեան, Վահանոյշ Աղաչքաքեան: Պէշիքթաշի Մաքրուհեան վարժարանէն. — Խաչիկ Սուճեան, Բարթամ Բարթամեան, Եղուարդ Թէմպէքիճեան, Կոստանդ Չիթճեան, Գասպար Զպուքճեան, Պաղտասար Պաղտասարեան, Եղուարդ Զփուրեան, Մինքան Բուլլոյեան, Սարգիս Վարդերեսեան, Ասողիկ Իգնատիոսեան, Արաքսի Պօռուճեան, Աղանի Կարինեան, Նուարդ Բարսեղեան, Էլիզա Բիւրքճեան, Ս. Փափաղեան, Արմենակ Թումանեան, Վահրամ Ղազարոսեան, Գառնիկ Պօռուճեան, Եղուարդ Թուրումպաճեան, Գառնիկ Գըլքճեան, Հրաչեայ Փիշթոֆճեան, Մաննիկ Տ. Յակոբեան, Նուարդ Բիւրքճեան: — Դաջըգիւղի Արամեան վարժարանէն. — Պրմէն Սաաթճեան, Վահրամ Ճգնաւորեան, Արմէն Յակոբեան, Մարտիկ Վարդանեան, Յարութիւն Ճամպաղեան, Օննիկ Սամուէլեան, Վահան Սիւրմէեան, Պօղոս Ասատուրեան, Երուանդ Օհանեան, Սիմօն Թօքաթլեան, Ստեփան Օհանեան, Սարգիս Մելքոնեան, Վահան Նալպանդեան, Եղուարդ Տէօքմէճեան, Ժիրայր Նախնիքեան, Սեդրակ Աղասեան, Գրիգոր Իւթիւճեան, Հերմինէ Տ. Յակոբեան, Հրանտ Նազգաշեան: — Բերայի Էսսեան վարժարանէն. — Իօթէնի Պարտիզպանեան, Սիրանոյշ Պիւլպիւլեան, Վերթին Բէքմէղեան, Եւգինէ Արաճամեան, Մկրտիչ Թնկրեան, Գառնիկ Տէօքմէճեան, Սարգիս Պիւլպիւլեան, Մինքան Սըվաճեան, Տիգրան Զօպանեան, Զաքար Պալեան, Մառի Թիւլպէնտեան, Մառի Վարդանեան, Հերմինէ Յովսէփեան: — Եկնի գաքուի Ազգ. վարժարանէն. — Անթառամ Մազլմեան, Գրիգոր Մազլմեան, Վահրամ Մոսիկեան, Սիրարփի Մոսիկեան, Զարեհ Անդրանիկեան, Լուիզ Կարապետեան: — Իսկիւսարի Ազգ. վարժարանէն. — Եւգինէ Գլանունի, Զուարթ Տ. Անդրէասեան, Ժիրայր Սմբատեան, Սահակ Զարքեան, Վահրամ Մոմճեան: — Նիկողոսեան վարժարանէն. — Էմմա Հ. Ասատուր, Նարդիկ Ա. Փանոսեան, Արփինէ Աճէմեան, Վարսենիկ Մսրեան, Բերկրուհի Պ.

Փափաղեան: — Կեդր. նախակրթարանէն. — Տրդատ Յակոբեան, Վահէ Մարկեան, Աւետիս Զաքարեան, Սարգիս Տիւրկէրեան: — Մագրիգիւղի Տաւեան վարժարանէն. — Սօֆի Հայկազն, Գեղամ Խանամիրեան, Գամէր Բենիամին, Սերովբէ Յարութիւնեան: — Ս. Փրկչեան որքանոցէն. — Գրիգոր Սանթրիկեան, Մանիկ Գրիգորեան, Արշամ Տ. Պողոսեան, Բաղարատ Յարութիւնեան: — Խազիւղէն՝ Խաչիկ Միւրան, Հմայեակ Գօցմաքլեան, Պետրոս Մելիքեան: Դուռ-Գաբուի դրսի վարժարանէն. — Արամ Յ. Աղնաւոր, Վարդա Տի Սանփանեան, Ա. Շիւս Սարգիսեան: Տեխնիկական վարժարանէն՝ Մառի Գալանճեան և Մկրտիչ Տէմիրեան: Դուռուջիւնէն՝ Լիպարիտ Յնուգեան, Արամ Թէոփիլեան: Բագրատունի վարժարանէն՝ Հրանդ Դուրապեան, և Յարութիւն Թ. Փիլիճեան: Սաւաքիւղէն՝ Սիրանոյշ Պալարեան, Հրաչեայ Գալֆաեան: Նարեկեան Մանկապարտեզէն՝ Գեղամ Գ. Գանճեան: Օրթագիւղէն՝ Մառի Մուրատեան: Կէսիկ Փաշայի ամերիկեան վարժարանէն՝ Ժան Իւլանեան: Ս. Յովնան Ոսկեքերտանի վարժարանէն՝ Գրիգոր Ա. Գրըքճեան: Բանկալիի Աղխասախրաց վարժարանէն՝ Սաթենիկ Ակոնեան: Ժան Պաքիսք վարժարանէն՝ Մկրտիչ Սարգսյէան: Սան Սրեֆանօի վարժարանէն՝ Զարմայր Մերկերեան: Սաւաքիոյ Անարատ Յղութեան վարժարանէն՝ Արուսեակ Շահապեան: Պէյֆօղէն՝ Վահէ Շառան: Դուռ-Գաբուի գրանս. աղջկանց վարժարանէն՝ Վերմին Յ. Համամճեան: Կէսիկ Փաշայէն՝ Հերմինէ Համարձումեան: Սարքեաղէն՝ Երուանդ Գալֆաեան և Արմինէ Զարգիւեան: Գարթայէն՝ Փայլինէ Ճէրահեան: Բերայի Եօթն տը Տամ տը Սիօն վարժարանէն՝ Էլիզա Սէլճուգեան: Բանկալիէն՝ Արտաշէս Հայկունի:

Ասոնցմէ վիճակը չահեցաւ Իսկիւտարէն՝ Պ. Ժիրայր Սմբատեան որ կը ստանայ 3 ամիս Ծաղիկ:

Մամնակցողներուն մեծ թիւը նկատի առնելով, ուղեցինք Էրիւրորդ մրցանակ մըն ալ տալ և վիճակը չահեցաւ Դուռ-Գաբուի դուռէն Արամ Աղնաւոր, որ նոյնպէս կը ստանայ 3 ամիս Ծաղիկ:

ՈՐՆԷ

Տղաքներու և դպրոցականներու համար ամէնէն աղէկ գրատունը.

— Զաֆուսէրչար Մեծ Նոր խանին տակ, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԴԼԼԸՃՃԵԱՆԻ Կեդրոնական Նոր Դրատունը.